Սալահատտին եդեալ էր անդ զկարասիս պատերազմին, և կարգեալ զմի կողմն խոհանոց, որպէս յայտ է 'ի դատաստանական գրոց, զորմէ յետոյ։

Իսկ զՊատրիարգարանն, որ յարեւմուտս տաճարին և կից, արար Թէքիյէ այլազգեաց, և կոչի Խանքէ, ուր յետոյ շինեցին մենարէ, և է ցարդ 'ի ձեռս նոցա։

Այլ վասն տաճարի Ս. Յակոբայ, այսպէս պատմէ Հաննա վարդապետ 'ի պատմութեան Երուսաղէմի. Երես 89, յորմէ առեալ է և Հ. Մ. Չամչեան. Հատ. Գ. 154։ Սալահատտին կամեցաւ իւրացուցանել զՍ. Յակոբ. իսկ ազգն Հայոց որք էին անդ պաղատանս մատուցեալ առ նա աղաչանօք եւ ընծայիւք՝ խնդրեցին 'ի նմանէ շնորհել զայն ինքեանց։ Նա թէպէտ և հաճեցաւ, բայց եդ 'ի մէջի զայսպիսի պայման, զի նախ հրաման ետ փակել զլուսամուտս եկեղեցւոյն քարամբք, և ապա մտեալ 'ի ներքս առանձին, ելոյց զկանթեղ Աւագ Խորանին առանց գիտելոյ ուրուք. և ելեալ անտի՝ հրամայեաց փակել և զդուռնն քարամբք, և կնքեալ զայն ասէ. ես այժմ գնամ 'ի Դամասկոս. եթէ 'ի դառնալս իմ գտից զսա՝ որպէս թողի, տաց զսա ձեզ. ապա թէ ոչ, ոչ տաց։ Իսկ Հայք զրկեալ յեկեղեցւոյ անտի՝ շինեցին առ դրան նորա խորան մի յանուն Ս. Գէորգայ, և անդ առնէին աղօթս, եւ մատուցանէին պատարագս զեօթն ամ։ Եւ 'ի լրանալ եօթն ամաց եկն անդ Սուլթանն, եւ Հայք զգացուցին նմա զխոստումն նորա, եւ նա բացեալ զեկեղեցին, ետես զի դեռ եւս վառ էր կանթեղն, և սարդի ոստայն եւս շրջապատեալ էր զնովաւ։ Զայս տեսեալ նորա՝ շնորհեաց Հայոց զեկեղեցին զայն։

Զայս աւանդութիւն Հայոց հաստատէ նաեւ Պ. Միշոտ հեղինակ արեւելեան թղթակցութեան 'ի 118ր նամակի իւրում ուր ասէ. «Ի թուականին Քրիստոսի յորում էառ Սալահատտին զքաղաքն Քրիստոսի, եկեղեցին Ս. Յարութեան միայն մնաց 'ի ձեռս քրիստոնէից. հանդիպեցաւ նաեւ այսմ պատուոյ եկեղեցի Ս. Յակոբայ. զի ոչ 'ի մզ-

---

տանեաց Հայք հատուցանելով զմեծ գումարս դրամոց Սալահատտինի գնեցին զտէրունական Գերեզմանն և զնորա Տաճարն »։ Սիօն ամսաթերթ. 1866. Երես 146. և Գաղղիերէն տետրակ Գորլեյ Կուրմոնի. Երես 23։